

Udhugning i nobilisklippebevoksninger

- nogle praktiske erfaringer

Af skovrider Keld Velling, Broholm Skovdistrikt
og skovrider Ole Fog, Gudbjerg Skovdistrikt

Nærværende artikel gengiver hovedpunkterne af vores indlæg i forbindelse med Pyntegrøntsektionens kursusdag på Matrups Skovdistrikt den 20. april 1985.

Baggrund

Broholm og Gudbjerg Skov er beliggende ca. 10 km nord for Svendborg med en indbyrdes afstand på under 3 km. Da jordbundsforholdene samtidig er nogenlunde ensartede, må distrikternes naturgivne udgangspunkt kunne anses for at være ens.

På begge distrikter har nobilis været dyrket siden ca. 1930, og der klippes nu årligt ca. 100 tons på Gudbjerg Skov og 200 tons på Broholm.

Historisk set har behandlingen af nobilisbevoksningerne såvel m.h.t. hugst som klipning imidlertid været vidt forskellige.

Stamtalsafvikling

De nuværende klippebevoksninger på Broholm er oprindeligt anlagt som rene nobiliskulturer med et stamtal på 9-12.000 pr. ha. På Gudbjerg Skov er de tilsvarende bevoksninger anlagt med 50% indblanding

af nordmannsgran og med et samlet stamtal på 5-6.000 pr. ha.

Stamtalsafviklingen har derefter som gennemsnit fulgt kurverne i fig. 1.

Fra kulturstart og frem til første klipning er stamtallet reduceret dels ved naturlig afgang og dels ved udtag af juletræer. Klipningen startes på begge distrikter ved ca. 10. år fra frø, hvor stamtallene pr. ha stadig er temmelig forskellige, ca. 4.700 på Broholm og 2.800 i Gudbjerg Skov. Den relative stamtalsforskel øges herefter, for først at indsnævreres ved det forventede afdriftstidspunkt - 50 år fra frø. Som et groft gennemsnit har Broholm i klippeperioden formentlig haft dobbelt så mange træer pr. ha. som Gudbjerg Skov.

Klippemetodik

Også den anvendte klippemetode har været noget forskellig på distrikterne:

BROHOLM

4. grenkrans klippes hvert år fra klippestart ved træhøjde ca. 3 m og indtil 6 m.

4. + 5. grenkrans klippes herefter hvert 2. år indtil træerne er ca. 12-14 m høje.

5. + 6. + 7. grenkrans klippes herefter hvert 3. år indtil afdrift.

GUDBJERG SKOV

4. + 5. grenkrans klippes hvert 2. år indtil træhøjde på 12-13 m.

4. + 5. + 6. grenkrans klippes hvert 3. år indtil afdrift.

Pyntegrøntproduktion

Fig. 2 viser de gennemsnitlige produktionskurver. For Broholms vedkommende bygger kurven for de sidste 5 år på 15 repræsentative bevoksninger med et samlet areal på godt 10 ha og en total klippemængde på 280 ton. Kurven for Gudbjerg Skov er baseret på registrering gennem de sidste 5 år af klippeudbyttet i 7 bevoksninger med en total klippemængde på ca. 75 ton.

En længere tidsperiode ville være ønskelig, men tallene eksisterer ikke. Dette forhold svækker naturligvis kurvernes sikkerhed, især for de ældre bevoksninger, som kun har været klippet 2 gange i den skitserede periode.

Kvalitetsfordeling

På begge distrikter laves en del forskellige specialprodukter såsom ekstra lange dekorationsgrene, mixkvaliteter m.m. Fordeles disse efter skøn til de „rene” gammelkendte kvalitetsklasser, fås en gennemsnitlig kvalitetsfordeling som angivet i fig. 3.

Kvalitetsfordelingen har vist sig at være sammenfaldende for de to distrikter.

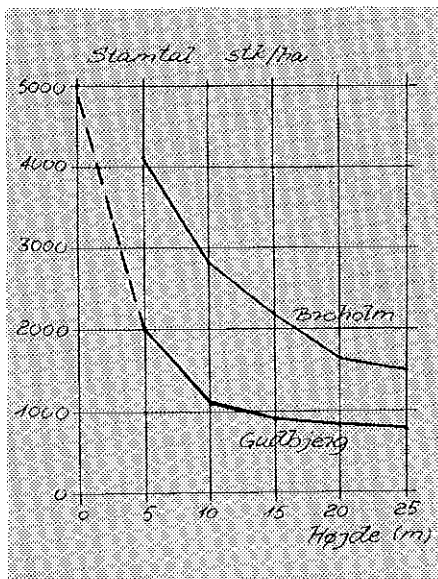
Konklusion

De akkumulerede klippemængder for Broholm og Gudbjerg Skov udgør gennemsnitligt over en 50-årig omdrift henholdsvis 190 og 200 ton pr. ha. Produktionsforløbet er imidlertid noget forskelligt, idet Broholms større stamtal giver den største produktion indtil en træhøjde på ca. 10 m, hvorefter Gudbjerg Skovs lavere stamtal giver et større årligt udbytte.

Den sandsynligste forklaring må være, at det lave stamtal i ungdommen før bevoksningsslutning gør, at træerne ikke er i stand til at udnytte produktionsfaktorerne optimalt, mens den større planteafstand i ældre bevoksninger tillader mere lys at trænge ned i bevoksningen og derved give større produktion i „skøret”.

En af konklusionerne må være, at nobiliskulturerne anlægges med et relativt stort stamtal, ikke under 5.000 pr. ha. Et sådant udgangstamtal giver mulighed for selektion og herunder en vis hugst af juletræer. Selektionen anser vi for helt afgørende, idet selv de bedste provenienser indeholder mange „grønne” træer, som det vil være u hensigts-

Fig. 1.
Stamtalsafviklingskurve.

Udhugning i nobilisklippebevoksninger

- nogle praktiske erfaringer

Af skovrider Keld Velling, Broholm Skovdistrikt og skovrider Ole Fog, Gudbjerg Skovdistrikt

Nærværende artikel gengiver hovedpunkterne af vores indlæg i forbindelse med Pyntegrøntsektionens kursusdag på Matrups Skovdistrikt den 20. april 1985.

Baggrund

Broholm og Gudbjerg Skov er beliggende ca. 10 km nord for Svendborg med en indbyrdes afstand på under 3 km. Da jordbundsforholdene samtidig er nogenlunde ensartede, må distrikternes naturgivne udgangspunkt kunne anses for at være ens.

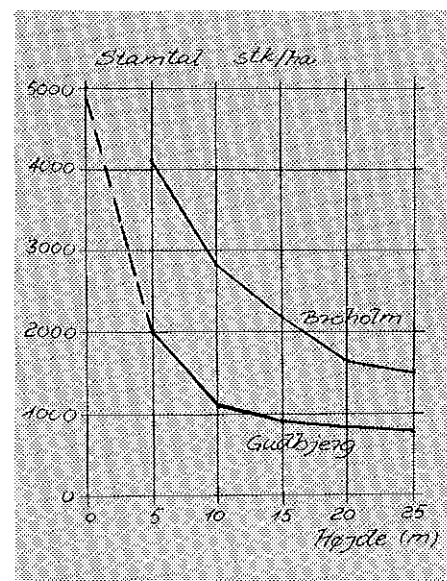
På begge distrikter har nobilis været dyrket siden ca. 1930, og der klippes nu årligt ca. 100 tons på Gudbjerg Skov og 200 tons på Broholm.

Historisk set har behandlingen af nobilisbevoksningerne såvel m.h.t. hugst som klipning imidlertid været vidt forskellige.

Stamtalsafvikling

De nuværende klippebevoksninger på Broholm er oprindeligt anlagt som rene nobiliskulturer med et stamtal på 9-12.000 pr. ha. På Gudbjerg Skov er de tilsvarende bevoksninger anlagt med 50% indblanding

Fig. 1.
Stamtalsafviklingskurve.

af nordmannsgran og med et samlet stamtal på 5-6.000 pr. ha.
Stamtalsafviklingen har derefter som gennemsnit fulgt kurverne i fig. 1.

Fra kulturstart og frem til første klipning er stamtallet reduceret dels ved naturlig afgang og dels ved udtag af juletræer. Klipningen startes på begge distrikter ved ca. 10. år fra frø, hvor stamtallene pr. ha stadig er temmelig forskellige, ca. 4.700 på Broholm og 2.800 i Gudbjerg Skov. Den relative stamtalsforskel øges herefter, for først at indsnævres ved det forventede afdriftstidspunkt - 50 år fra frø. Som et groft gennemsnit har Broholm i klippeperioden formentlig haft dobbelt så mange træer pr. ha. som Gudbjerg Skov.

Klippemetodik

Også den anvendte klippemetode har været noget forskellig på distrikterne:

BROHOLM

4. grenkrans klippes hvert år fra klippestart ved træhøjde ca. 3 m og indtil 6 m.

4. + 5. grenkrans klippes herefter hvert 2. år indtil træerne er ca. 12-14 m høje.

5. + 6. + 7. grenkrans klippes herefter hvert 3. år indtil afdrift.

GUDBJERG SKOV

4. + 5. grenkrans klippes hvert 2. år indtil træhøjde på 12-13 m.

4. + 5. + 6. grenkrans klippes hvert 3. år indtil afdrift.

Pyntegrøntproduktion

Fig. 2 viser de gennemsnitlige produktionskurver. For Broholms vedkommende bygger kurven for de sidste 5 år på 15 repræsentative bevoksninger med et samlet areal på godt 10 ha og en total klippemængde på 280 ton. Kurven for Gudbjerg Skov er baseret på registrering gennem de sidste 5 år af klippeudbyttet i 7 bevoksninger med en total klippemængde på ca. 75 ton.

En længere tidsperiode ville være ønskelig, men tallene eksisterer ikke. Dette forhold svækker naturligvis kurvernes sikkerhed, især for de ældre bevoksninger, som kun har været klippet 2 gange i den skitserede periode.

Kvalitetsfordeling

På begge distrikter laves en del forskellige specialprodukter såsom ekstra lange dekorationsgrene, mixkvaliteter m.m. Fordeles disse efter skøn til de „rene“ gammelkendte kvalitetsklasser, fås en gennemsnitlig kvalitetsfordeling som angivet i fig. 3.

Kvalitetsfordelingen har vist sig at være sammenfaldende for de to distrikter.

Konklusion

De akkumulerede klippemængder for Broholm og Gudbjerg Skov udgør gennemsnitligt over en 50-årig omdrift henholdsvis 190 og 200 ton pr. ha. Produktionsforløbet er imidlertid noget forskelligt, idet Broholms større stamtal giver den største produktion indtil en træhøjde på ca. 10 m, hvorefter Gudbjerg Skovs lavere stamtal giver et større årligt udbytte.

Den sandsynligste forklaring må være, at det lave stamtal i ungdommen før bevoksningsslutning gør, at træerne ikke er i stand til at udnytte produktionsfaktorerne optimalt, mens den større planteafstand i ældre bevoksninger tillader mere lys at trænge ned i bevoksningen og derved give større produktion i „skørtet“.

En af konklusionerne må være, at nobiliskulturerne anlægges med et relativt stort stamtal, ikke under 5.000 pr. ha. Et sådant udgangstamtal giver mulighed for selektion og herunder en vis hugst af juletræer. Selektionen anser vi for helt afgørende, idet selv de bedste provenienser indeholder mange „grønne“ træer, som det vil være u hensigts-

mæssigt at anvende til pyntegrøntproduktion.

Hvilket stamtal, der herefter ved en given højde vil være optimalt, giver vort materiale ikke tilstrækkeligt grundlag for at fastsætte. De relativt ensartede klippemængder ved meget forskellige stamtal tyder dog på, at i hvert fald inden for ret vide rammer er „pyntegrøntproduktionen uafhængig af stamtallet“.

Fra en træhøjde på 8-10 m vil det derfor være fristende at satse på et relativt lavt stamtal, idet dette medfører en række åbenbare fordele, bl.a.:

- Øget lystilgang og dermed bedre kvalitet af de pyntegrøntproducerende grenkranse og „skørtet“.
- Minimering af grenoverlapping og dermed afslidte skudspidser og nåle.
- Optimal nærings- og vandforsyning til de bedste produktions-træer.
- Nemmere færdsel i bevoksningerne og dermed lavere klippeomkostninger.

En nøjere undersøgelse af ovennævnte hypotese vil derfor være meget ønskelig.

Fig. 2.
Produktionskurve for nobilis.

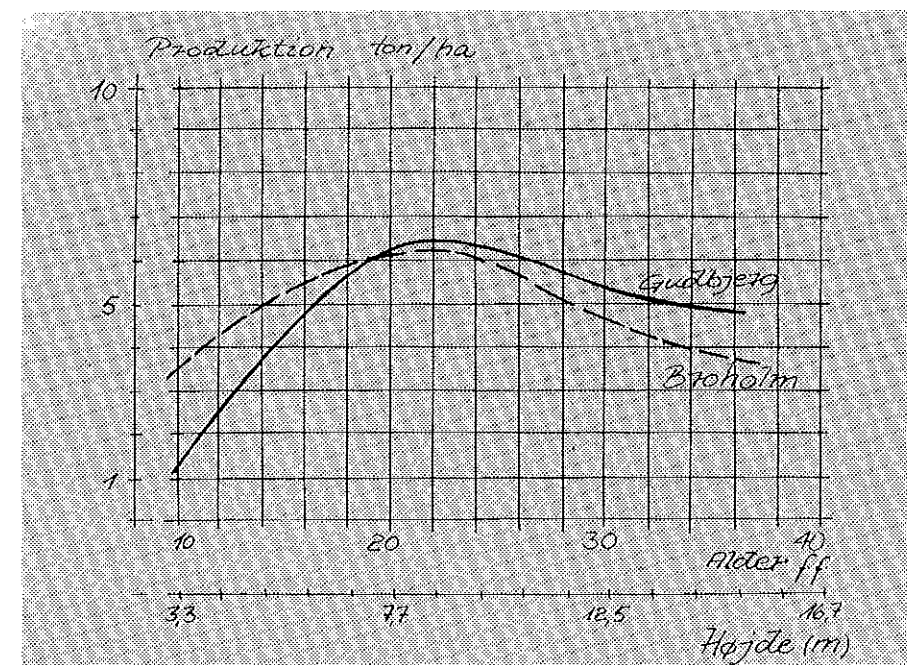
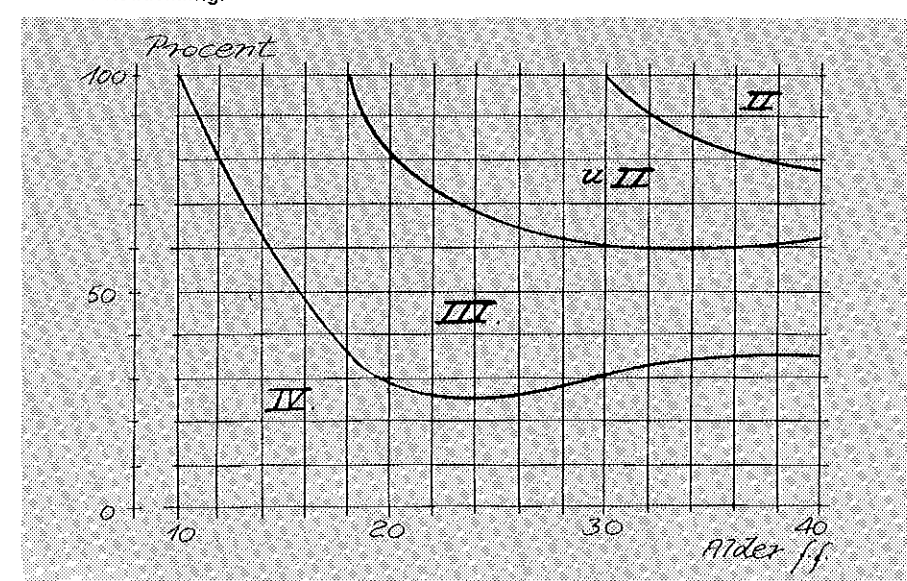

Fig. 3.
Sortimentsudvikling.

Forstplanteskolen, Verminge

Planteskolen er tilsluttet »Herkomstkontrollen med skovfrø og -planter«

Alle slags skovplanter tilbydes i prima kvalitet.

Forlang prisliste

Indehaver: Ole van Tol

Telf. (09) 75 12 88